

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2022-00632

SAMMANFATTNING

DIALOGFORUM E-KRONAN

DATUM: 2022-06-27

HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

NÄRVARANDE: Eva Julin, Riksbanken, ordförande
Anders Mölgaard Pedersen, Riksbanken
David Lööv, Riksbanken
Elisabeth Nilsson, Riksbanken
Victor Möllborg, Riksbanken
Anders Karlsson, Klarna Bank
Jenny Winther, Handelsbanken (from sept. 22)
Johan Hörmark, SEB
Johan Ryer, Intergiro
Max Liljenthal, Reitan Convenience
Pär Ekroth, Getswish
Robin Teigland, Chalmers tekniska högskola
Susanna Laurin, Funka

Möte 2. Workshop - möjliga användningsfall för en e-krona

Introduktion

Det andra mötet för e-kronans dialogforum var en workshop om möjliga användningsfall för en e-krona. Deltagarna hade förberett svar på tre frågeställningar inför mötet.

Fråga 1 - vilka är de största utmaningarna på betalmarknaden idag och framåt och varför?

De olika deltagarna hade lite olika perspektiv beroende på vilken sektor de representerade. Flera av dem nämnde särskilt ökningen av bedrägerier och kriminell verksamhet i olika former. Dels rör det sig om bedrägerier mot exempelvis äldre, on-line bedrägerier och andra typer av bedrägerier som möjliggjorts på grund av den digitala utvecklingen i samhället. Processer för utövande av kundkännedom (KYC) och motverkande av penningtvätt (AML) sker flera gånger på samma kund och det är en utmaning för finansiella institut att efterleva den omfattande lagstiftning som finns på området. I vissa fall leder till att man undviker att hantera problematiska kunder av rädsla för att göra fel.

Flera av deltagarna diskuterade beroendet av digital identifiering och teknik och vilka problem detta kan medföra. Cyberrisker nämndes liksom det faktum att avbrott i

kortsystem och/eller Swish förekommer relativt ofta. Beroendet av BankID för identifiering gör det svårt för vissa grupper att inkluderas i det digitala samhället.

En annan utmaning är de höga kostnader som dagens betalningsalternativ medför, både för konsumenterna och för betaltjänstleverantörerna/handeln. Transaktionskostnader anses höga överlag, några pratade om höga kortavgifter som tas ut. Avsaknad av konkurrens för kortutgivare och inlösare beskrivs som en del av problemet, liksom ökad konkurrens från stora globala aktörer som utvecklar "egna" helhetslösningar i slutna system. Dessa så kallade big techs gör det svårt för marknaden att konkurrera om kunderna.

Några av deltagarna påpekade att det pågår en marknadstransformation inom banksektorn idag med många nya initiativ (såsom implementationen av RIX-INST och övergången till ISO 20022) – särskilt för banker som agerar på den nordiska marknaden. Infrastrukturen har länge dragits med en stor teknikskuld – systemen har baserats på omoderna system som varit svåra att förändra.

Ett annat problem som lyftes var att övervakningen av transaktioner lämnar oreglerad kryptovaluta som det enda alternativet för de som vill kunna vara anonyma. Detta spås på av den minskade kontant-acceptansen i samhället. Dessutom tvingas kunder hantera flera olika digitala betalningsinstrument eftersom det inte finns något acceptanskrav på kontanter eller på ett visst digitalt betalmedel vilket försvårar för kunder som har svårt att ta till sig digital teknik.

Gränsöverskridande betalningar beskrivs som kostsamma, ineffektiva, icke transparenta och svårtillgängliga vilket identifierats av internationella organisationer under 2020 och gett upphov till G20s program för att förbättra och förenkla betalningar mellan länder. Kostnaderna gentemot kund för att växla pengar är relativt höga vilket blivit mer uppenbart tack vare EU-lagstiftning som gjort kostnaderna mer transparenta.

Initiativ som PSD2 och tillgång till betalningsinfrastruktur för tredjepartsaktörer fungerar inte riktigt ännu. Om det vore så, och om RIX-INST implementerades fullt ut, skulle fler aktörer kunna komma in på betalmarknaden och utveckla nya tjänster med tillgång till realtidsavveckling.

Fråga 2 - vilka av dessa utmaningar skulle en e-krona kunna lösa och vilka designegenskaper behövs för detta?

Flera av deltagarna tyckte att en e-krona skulle kunna tillföra redundans på marknaden och vara ett alternativ när andra betalningsmetoder inte är tillgängliga/ligger nere om det utvecklas till ett helt självständigt system. Frågan är vem som skulle stå för kostanden för att bygga och driva en parallell betalningsinfrastruktur.

E-kronan skulle kunna bidra till ökad konkurrens på betalningsmarknaden om det utvecklas till ett öppet system där fler aktörer kan få tillgång till ett avvecklingsystem i realtid. Flera av deltagarna såg stor potential för innovation och utveckling.

Man såg även många fördelar med ett gemensamt system för hantering av KYC (know your customer) och AML (anti money laundering), liksom ett standardiserat system för fullmaktshantering.

Flera framhävde fördelen med ett helt nytt system för användargränssnittet. Dels finns möjligheten att standardisera gränssnittet för att göra det enkelt för kunderna och dels finns det möjlighet att anpassa gränssnittet för att hjälpa kundgrupper med särskilda behov.

Fler fördelar som nämndes var effektivisering av penningpolitiska transmissionsmekanismen. Den penningpolitiska styrningen skulle kunna bli effektivare eftersom det skulle bli en kortare distributionskedja av pengar ut till hushållen. E-kronan måste dock designas för att inte öka risker avseende finansiell stabilitet och påverka utgivning av krediter till låntagare i samhället i stort.

En annan utmaning som e-kronan skulle kunna lösa är företagens behov av automatisering, t.ex. vid avprickningar av betalningar vilket är svårt idag bland annat på grund av brist på plats för information i betalmeddelanden.

Deltagarna såg överlag många värdefulla användningsfall för en eventuell e-krona. Man tänker sig att anpassningen till en e-krona kan bli svår under en övergångsperiod men att det finns stora möjligheter för adoption. En ingångsväg skulle kunna vara e-handeln där steget från en fysisk kontant redan tagits.

Fråga 3 - hur kan en e-krona vara relevant och skapa värde för en bred rad av aktörer (konsumenter, handlare, reglerade finansiella aktörer, andra) inom olika transaktionssegment?

Gällande *P2P (peer-to-peer)* skulle e-kronan kunna vara relevant vid överföringar mellan privatpersoner men det kan bli svårt att få allmänheten att förstå vad en e-krona är. Värde skulle kunna skapas dels via off-line betalningar som ett reservalternativ när andra betalningsalternativ inte fungerar och dels via anpassningar och villkorsstyrningar för att inkludera vissa grupper. Troligtvis kommer allmänheten efter en övergångsperiod att anpassa sig till e-kronan.

Gällande *P2B (peer-to-business)* har man svårt att se vem som skulle stå för kostnaderna för uppbyggnaden av e-kronan och vem som skulle stå för riskerna förknippade med användandet off-line. Värde skulle kunna skapas via minskade transaktionskostnader och avvecklingsrisker om e-kronan avvecklas i realtid. Man ser också att risken för penningtvätt och bedrägerier kan reduceras med hjälp av effektiva och standardiserade verktyg och att det skulle spara mycket pengar att ha ett centralt system för detta.

För *B2B (business-to-business)* skulle e-kronan kunna bli relevant för stora transaktioner mellan finansiella institut. Här skulle ett stort värde finnas om man kan göra realtidsavvecklingar för värdepapper inom ett och samma system. Överlag så finns det potentiella värden i att skapa ett system som integrerar betalningen tillsammans med flera olika tjänster i realtid. Villkorsstyrda betalningar ser man som viktiga även för B2B, liksom cross border-överföringar.

För *nya/icke traditionella segment* lyftes att e-kronan skulle kunna bli relevant bland annat för nya affärsmodeller för mikro payments i IOT (internet of things) och/eller automatiska betalningar mellan maskiner. Ett område som förväntas växa är den cirkulära ekonomin.

Planering framåt

Ytterligare tre workshops är planerade under hösten och nästa äger rum den 7e september.